

i. 3: XXI. Sept: 1772. Rip:
r. 3: XXI. Sept: LXXII. Rip:

DA Bot

= L. N. 1456

M

Πολυπραγμονος θεου ὀφθαλμος.
Rip: 24. Sept: 72.
Raro quisquam de hoste publico bene sentit.
Rip: d. XXVI. Sept: 1772

51λ

Non potest in eo esse succus diuturnus, quod nimis celeriter est maturitatem assequutum.
Cic. II. de Orat.

Desite mortales, tam tristi vivere scena
Crimina, quæ mundus non videt, astra vident.

En Prophecie/ Aff en Enfoldig Bonde Daatter/ som bleff henryckt i Aanden/ Anno 1580. den xviij. Januarij efftermiddag/ imellem iij. oc iiij. slet/ Thi hun laa oc vaar actet for Død/ oc den anden Dag om Afftenen imellem j. oc ij. der mand vilde Begraffue hende/ fick hun Liff oc Krafft igen/ effter at hun haffde xxij. Timer været i it Død Lijgs skickelse/ Oc gaff megen tilkommende Straff tilkiende/ oc giorde mange trolige beuisninger/ huilcke der oc skede.

Dette Underlige Tegn er skeet i Roßtorff/ en Mijl veys fra Melwing/ i Land to Pryssen/ met en arm Bondis/ ved Naffn Adam Krause/ Daatter/ Oc er bescreffuet aff Hederlige Herre M. Cyriaco Schlichtenberger/ Superintendent i Melwing.

DEn gantske hellige Scrifft / baade det Gamle oc Ny Testamente / beuiser / at Stolthed / Pral / Offuer-dadighed / Hoffmod oc Foract / haff-ue aldrig giort noget gaat / ere ey hel-ler rosede eller prisede nogen tid / men i det aller værste straffede oc betalede: Derfor straffis oc end vdi denne dag saadan Last høylige / oc stødis yncke-lig ned aff Gud / som mange Exempel der paa ere skee-de i vor tid / oc skee end nu daglige. Som nu paa den xviij. Januarij vdi Roßtorff / en Mijl veys fra Mel-wing / vaar en Christelig erlig Forsamling / i Erlige oc Naffnkundige Persons Jacob Krausis Bryllup / huilcken vdi tolff Aar haffde været den Edele oc Strenge Junckers Georg von Ramitz / Embeds-scriffuere oc tro Tienere / met Margaretha Heus-lers / salige Hans Steinaw aff Melwing / Daat-ter / Oc der vaare mange Edele oc Erlige Folck bod-ne til den Christelige Forsamling / thi den forscreffne Brudgom haffde tient trolige oc flitelig vdi sit Kald / Embede oc Tieniste / vden falsthed oc suig / Derfaare beredde hans Herre oc Juncker hannem it statzligt oc erligt Bryllup / oc betalede hannem rigelig sin tro Tieniste / wanseet at hand vaar en Bondis Søn vdi den samme By / oc aff en ringe Slect / dog for hans

 stické-

skickelighed oc tro Tienistis skyld / kom hand til stor ære/ som her effter skal omtalis.

Men som tilforn er sagt / bleff dette Bryllup huldet den 18. Januarij / met all Glæde oc Christelig omgengelse / met mange aff Adelen / som vaare hannem synderlig gunstige / ocsaa met deris Venner paa baade sider / endog de vaare fattige Folck / bleff dem dog all ære beuist: Nu begaff det sig paa den anden Dag / at Brudgommens Søster en enfoldig Bondepige / ved fiorten Aar gammel / gick met Simon Franckis daatter aff Melwing / til Jomfru Agnete / den ædele oc Strenge Junckers Georg von Ramitz eniste Daatter / vdi hendis Kammer / oc aff en god mening vilde see huad hun giorde / som det skeer almindelig / at huo som er fremmet / søger gierne Selskab / saa vaare de tre Jomfruer vdi Kammeret allene / oc talede met huer anden om allehaande ting. Nu haffde Brudgommen ladit giøre sin Søster it Skellers Liffstycke / thi hand haffde hende saa saare kier / Ja som det kunde været den allerrigeste oc statzeligste aff Adelen / derfaare haffde hand forsørget hende met Klæder / at hun der aff skulde mercke / at hand elskte hende / oc at hun kunde gaa wstraffelig iblant Erlige Folck: Da sagde Jomfruen til Pigen / See der / kand din Fader saadant formaa / oc forsørge dig met saadanne Klæder / da er hand icke saa Fattig som

hand

hand lader sig at være / Saadant sagde hun spottelig/ huor ved Pigen forfæredis/ dog suarede hun met enfoldige Ord / oc sagde / Ah kiere Jomfru / min fattige Fader haffuer her til klæd mig / som hand formaatte/ men at ieg nu bær denne Klædebon / som min Broder haffuer ladet giøre mig til sin æris dag / huo veed / huem den skal slide / eller om ieg nogen tid mere skal føre mig vdi den her effter / ieg vil oc vel komme saa langt met mine Palte/ som det vaare Fløyel oc Silcke/ ere wi fattige paa Gods / Gud giør oss dog rige til Sielen. Saa offuergaffue de den tale / oc Jomfruen sætte herlige Retter for dem / oc nødde dem til at æde/ huilcket de oc giorde / oc haffde der hoss en Kande god Vijn / der met giorde de sig saare glade / saa sade de tre all ene sammen / ved en god time/oc talede saa om deris Smycke / oc om statzelig handel / thi den Borgere Daatter vaar oc forsørget met temmelige Klæder/oc loed sig aff Hoffmod ocsaa noget tycke/ oc sagde dem / at hendis Moder flyer hende til alt det hun kand faa / Men hendis Fader er hende saa saare haard / at hun tør icke bære alt det hun end haffuer/ men maa skiule meget / at hand icke skal bliffue det var. Da sagde den Edele Jomfru / Min Fader giffuer mig mere end ieg vil haffue / oc om det vaare muligt / eller vaare Adelen oc min Stat icke fornær/ da vilde ieg saa Klæde oc pryde mig / at mand skulde

ligne mig / icke ved en Greffinde / men ved en For-
stinde: Saa lod hun tage nogle skøne Klenodie aff sin
Kiste / huilcke de andre forundrede sig paa / Hun haff-
de oc saa herlige smycked sig den Dag / at alle haffde
nock at see paa hende / hun vaar oc den Dag saare
glad oc lystig / men den arme Bondepige / som icke
viste at sige aff nogen Hoffmod eller prydelse / maatte
der ved tije stille oc høre til / men hun tenckte dog / at
hun vaar saa vel Gud behagelig / som den aller Ri-
giste oc skiønniste / oc lod sig nøie met sin Armod.

Men huad skede der? Gud som er en nidkiær
Gud / til at straffe Synd oc wretfærdighed / hader
det onde / holder met det gode / som oc ingen behage-
lighed haffuer til Stolthed / Hoffmod eller Personis
anseelse / men behager Ydmyghed / Fromhed oc Kier-
lighed. Nu skede her en vnderlig ting / som vel er værd
at bescriffue oc vdsige / Thi Gud vil icke haffue sine
Vnder skiulte eller at de skulle holdis hemmelige / men
at de skulle vdspredis i al Verden / at Folck kand paa-
mindis til Penitentz oc omuendelse / Thi her er san-
delig it stort oc forfærdeligt Mirackel at see oc høre
om Guds vrede offuer Menniskens Synd oc ond-
skab. Den tredie Dag effter Brylluppit / som vaar
den 20. Januarij bleff glæden omuend til stor be-
drøffuelse / Baade de tho Jomfruer døde paa en
Time / effter Middag imellem iij. oc iiij. slæt / huor
aff

aff en stor forfærdelse kom offuer huer mand/oc synder-
lig den æractige Juncker / Effterdi det vaar hans eni-
ste Barn / thi huer mand tenckte / at de skulde / maa
skee / være omkomne met Forgifft / eller faaet noget vdi
nogen Drick / der de kunde tagit deris Død aff.
Alle bleffue hiertelige bedrøffuede oc bekumrede / oc
den næst efftterfølgendis Dag beskickede de deris Be-
graffuelse / oc Her Nicolaus Faber / Sognepreſt
i den samme By / raadde at de skulde baade tilsammen
leggis i en Graff / effterdi de saa hastelige døde tilsam-
men : Men Junckeren loed sin Daatter alene be-
graffue i Kircken / oc vilde icke tilstæde / at den Bon-
de Daatter skulde leggis hoss hende / oc hand beskicke-
de hende en offuermaade herlig Begraffuelse. Der
vaar oc megen Sorg oc Bedrøffuelse/fordi deris eniste
Daatter døde saa hastelig bort / huilcken Forældrene
elskte saa inderlige oc opfødde hende met stor sorg / oc
de lode megit bekaaste sig/ der til met vaar oc all deris
Slect oc Frendskab der offuer saare bedrøffuede oc
sorgfulde.

Brudgommen met sine Forældre oc Slectin-
ge vaare oc intet mindre bedrøffuit / at de oc alle deris
gode Gester haffde værit glade oc lystige vdi alle Bryl-
lups dagene / oc der effterfulde saadan stor bedrøff-
uelse / huilcket de met sørgelig klage maatte dog befale
Gud i vold / oc effter som vijs oc sedvane vaar / lade
Pigen

Pigen begraffue / deris Venner oc ombedne Naboer komme tilsammen / at trøste de bedrøffuede Forældre oc Venner / oc haffde Hiertelig metynck offuer dem. Nu vilde Moderen see en gang den døde Pigis Legeme / oc tog Klædet fra hendis Ansict (thi det er der i Landet icke seduane / at mand legger de døde i Kister/ men vdi blotte Lagen allene) da slo Pigen sine øyen op/ oc gaff en suar dyb suck / reysde sig op/ oc saa sinuct Liffactig om sig / thi hendis Ansict vaar deyligere oc lystigere end tilforn / skickede sig venlig oc lader mild/ oc begynte at tale / oc sige til sin Moder : Ah kiere Moder / hui haffue i saa saare syndet imod Gud / oc end vdi nogen maade bedrøffuet mig / Men værer til freds / det er eder altsammen forlat/ oc fem Dage her effter / paa denne Time / skal ieg komme vdi den Sted igen / som ieg nu haffuer været / oc faa all Glæde. Strax begerede hun sine Klæder /førde sig i dem/ oc begerede Mad.

Men de som stode der omkring / oc alle de der vaare hoss / bleffue noget forfærede / oc meente / at det skulde være anderledis fat / thi de haffde aldrig seet eller hørt saadant / De haffde ey heller tilforn hørt saadanne skiøne Ord oc trøstelige Spraag aff hende/ men hun vaar enfaaldelig opfød / de actede saadant for it stort Guds Vnder / som det oc vaar / thi hendis Ansict vaar saare deyligt oc mild / hendis skickelse

vaar

vaar lystig oc venlig til at see / der kom oc meget Folck ind i Huset / at see dette vnder : Da begynte hun oc sagde / Kiere Christne / forundrer eder icke der paa / at ieg en føye tid haffuer været fra eder / i skulle icke heller forargis der aff / men lader det være eder befalet / oc annammer det aff Gud met Tacksigelse / huilcket Gud haffuer vdrettet ved mig / thi det maatte alt saa være / oc er derfaare skeet / efterdi Verden er nu paa Feld enden / oc Helligafften er her hart hoss / at vor Møye oc Arbeyde skal faa en ende / oc at wi skulle berede / smycke oc pryde oss imod Guds Søns vor Gienløseris oc Saliggiøreris herlige Tilkommelsis Helligafften / met reen Hierter oc Sind / Formedelst omuendelse oc vore Synders affleggelse / oc gaa imod vor kiere Brudgom vdi euig herlighed oc ære / til det euige Liff.

Her Nicolaus Faber spurde hende at / huor hun vaar / oc huorledis det gick hende / da sagde hun met sactmodig tale / Der ieg mente / at ieg vilde gaa til min Broder / oc tale noget met hannem / møtte mig paa Veyen ved den Beck en smuck gammel Mand / met it langt graat Skæg / hand hilsede mig oc sagde / Huort viltu hen min Daatter / er din Fader hiemme / Jeg sagde / Ja hand er hiemme / Men huort ieg vil hen / veed ieg icke nu / Da sagde den gamle Mand / Kom du min kiere Daatter / ieg haffuer noget at tale

met dig / huilckit der er skiult for dig indtil denne tid / der dog megit ligger mact paa / du tørt icke fryete dig / eller grue for / huad eller huo ieg er / lad dig nøye met Guds naade / thi saadant som ieg siger dig oc giffuer dig tilkende / skaltu icke beholde hoss dig allene / men forkynde oc sige det til atuarsel oc formaning / for liden oc stor / vng oc gammel: Saa komme wi der fra / for it skiønt / herligt oc kaasteligt Slot / huilckit icke kunde lignis ved nogen Kongis eller Førstis Huss / ia icke kunde saadant byggis i den gantske Verden / der bleffue wi strax indladne / der vaare saa mange deylige Engle / skinnende som den klare Soel / siungende met klar røst / Hellig / Hellig / Hellig / er vor Gud / den HERRE Zebaoth / iblant huilcke ieg kiende twtallige mange / oc ieg kunde dog icke tale met dennem / huilckit den gamle Mand forbød mig. Oc der effter førde hand mig til den sted igen / der hand kom til mig ved den Beck / der bleff ieg saare bedrøffuit / oc tenckte altid paa den herlighed oc glæde / der ieg haffde seet / da sagde hand til mig / At jeg skulde være til freds / denne kaarte tid skulde snarlig faa en ende / Thi effter fem Dage skulde ieg komme til den Herlighed oc Glæde igen / der ieg met mine øyen haffde seet / det skulde ieg sige oc forkynde for alle til Penitentz oc Aduarsel / oc huer mand til trøst / at Gud den høye Maiestet er gruselig vred paa den onde Verden / oc de store Synder der skeer / at mand

forac-

foracter Gud oc hans vnderlige Tegen / huilcke hand sender til oss Menniske / som dog tryggelige leffue / endog de met rette skulde røre oss til / at lade op øynene / oc at lade blødne vore Sten oc Staalhierter / at wi kunde bliffue Salige.

Offuer dette er oc den HERre Gud høyelig fortørnit / paa den slemme vmenniskelige Hoffmod / som er i Menniskene / endog Gud haffuer formerit oc skabt Mennisket effter sit Billede / at det skulde vere lige som Gud selff / men wi Menniske lade oss icke der met nøye / men ville skabe oss anderledis oc bedre / end Gud haffuer skabt oss / oc den ene foracter den anden / fordi en er Rigere / større / deyligere / end en anden / endog wi ere alle lige ens anseede for Gud / den Fattige som den Rige / den ringiste som den allerstørste / hand acter oss alle lige / Derfaare er den gode Gud fortørnit / oc dog vil hand icke saa fare frem met sin Vrede / der som nogen vil omuende sig / hand sender oss farlige Vnder oc sin vredis Tegen / for øyene / aff huilcke wi end nu nogle see / om hand kunde der met opuecke nogle til Penitentz oc Omuendelse / thi her skal bliffue saadan forandring i Verden / at icke alene Menniskene / men ocsaa Fulene vnder Himmelen / oc alle leffuende Creatur / skulle forfæris for Guds forskreckelige Vrede / Der skal skee saadan Krig / som

 mand

mand icke før haffuer hørt / ved huilcken Land oc Folck skulle forderffuis / foriagis / oc vdi det allergrueligste plagis oc ihielslagis. Men før end saadant skeer/ skal der bliffue vdi det tilkommendis Aar en stor Dyr tid / som icke haffuer veret siden Verden er skabt/ som det allerede en part sig beuiser / der til skal oc være megen Siugdom oc en stor Død i mange Land / ved huilcken Gud skal tage sine bort / som omuende sig til hannem / at de icke skulle komme vdi den store wlycke/ Men de som offuerbliffue/ skulle finde i sandhed oc met gierningen denne Guds aluerlige vrede / saa / at huo der offuer bliffuer til det tredie Aar / som er det 84. da skal den ene sige til den anden / Ah huor vaarst du / at du icke est Død oc omkommen / der skulle oc end mange Menniske forsmecte aff fryct oc banghed / Mand skal ocsaa høre oc spøre store Jordskelff / aff huilcke Steder oc Slot / oc faste Bygninger skulle nedfalde / der skal komme saadan Wlycke / som icke kand sigis eller talis om / Thi Menniskens Synder ere bleffne en Værstyggelighed oc forbandelse for Gud / Oc effter den store Elendighed oc Bedrøffuelse/ skulle de/ som da ere offuerbleffne / komme til en god ro oc fred igen/ Men der skal bliffue nogen brøst paa lærde Folck / oc gode Regentere skulle vel giøris behoff.

Oc dette skal være til it Tegen oc Vidnesbyrd/ at Jomfru Agnetis Klæder / som hun bar met sin

Hoffmod

Hoffmod oc Pract / skulle bliffue en værstyggelighed for Menniskẽ / saa at ingen skal kunde bruge eller an- see dem / paa det andre icke skulle belade sig met den Synd.

Saadant haffuer hun offte sagt / thi det er oc offte bescreffuit / oc er dog ens befundit / Jomfruens Klæder bleffue ocsaa til en forgifftig luct / oc gruselig stanck / at ingen kunde see dem / eller være hoss dem: Junckeren loed oc samme Kammer mure igen / at intet Menniske er kommen der ind effter den tid.

Der effter fordreff denne Pige sin tid met smucke Spraag oc Tale / thi der komme oc mange Lærde Folck til hende / som oc haffde synderlig lyst til at tale met hende / oc de handlede altid om Geistlig handel / huilcket oc hende vaar Hiertelig behageligt / oc hun beuiste sig met stor Tacknemmelighed imod dem. Der nu den femte Dag tilstundede (som hun før haffde omtalet) at hun skulde tagis bort fra denne Verden igen / begerede hun aff Hederlige Her Nicolaus Fa- ber / det hellige Høyuærdige Sacramente / vor HER- RIS Jhesu Christi sande Legeme oc Blod / huilcket hand gantske veluillig oc gierne giorde / da giorde hun sin Bekiendelse oc Scrifftemaal saa deylige / oc talede ocsaa herlige Spraag vdaff Scrifften / at den from- me Mand glædis der ved aff Hiertet / oc gaff hen- de saa det hellige Høyuerdige Sacramente / effter

den HERRIS Christi skick oc indsettelse / vdi mange Personers nærucærelse / Der kom megit Folck aff Staden / oc aff andre Landsbyer / at see / om det saa skulde ske / oc huorledis det skulde tilgaa. Der hun nu haffde ædit oc druckit om Middagen / sagde hun den HERRE Gud *sit Deo Gratias*, oc velsignede sin Fader oc Moder / oc bad sin Broder venlige / At hand io vilde ære sine Forældre / oc icke forlade dem i deris Alderdom / Gud skulde vel rigelig Velsigne hannem der for igen. Her Nicolaus Faber kom ocsaa til hende / som hand altid huer dag pleiede at besøge hende / da sagde hand / Maria huad giør du nu? Da lo hun mildelig at hannem / oc racte hannem sin Haand / oc tackede hannem saare venlig / at hand vaar kommen til hende / oc bad hannem at hand icke vilde lade sig det være til vmage / at tøffue en liden stund hoss hende / thi HERREN skulde snarlige komme / oc holde hende sin Tilsagn oc foriettelse / som hand haffde loffuit hende / Och saa giorde hun sin seduanlige Formaning til alt Folckit / til en Valete oc gode nat / at de io vilde betencke / oc icke forglemme / alt det hun haffde sagd dennem / Och saa imellem it oc thu / som hun sad i en Stol / befol hun Gud / met sactmodighed / sin Siel i hans Hender / oc sødelig soffuendis opgaff sin Aand / Dette skede den 25. Januarij / Anno 1580.

Chirurgus fuerat; nunc est vespillo Diaulus.
Mort:

Pro fide et fidelitate
Rip: R: XXVII. Sept: LXXII.

Temporis jactura nulla gravior.
Sen.
Annosa vulpes haud capitur laqueo.